

החברותא

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 633 בס"ד ערש"ק פר' קרח כ"ו סיון תש"פ

פנינים יקרים

ויקח קרח וכו' (טו, א) בני ישראל בבואם אל מדבר פארן נשרפו באש תבערה, מתו בקברות התאוה וכאשר חטאו במרגלים לא התפלל משה עליהם ולא במלה הגזירה מהם (רק התאחר ענשם ארבעים שנה), מתו נשיאי כל השבטים במגפה לפני ה', והיתה נפש העם מרה ובמקום להתעורר בתשובה מצא קרח מקום לחלוק על מעשיו של משה, לכן היתה צריכה תגובה נגד קרח ועדתו וכדי שיתגלה הדבר בכירור שהשי"ת בחר בהם ובכהנים ודו"ק.

ויקח קרח וכו' (טו, א) תרגומו ואתפליג. נ"ל בהקדים לפרש דהנה יש להבין על שברא הקב"ה בעולם שיהיו צדיקים ורשעים הלא אין חפץ ה' ברשעים, אך מחמת שאין צדיק בארץ וכו', ולמען שלא יהיה קטרוג על הצדיק, ע"י הרשעים נראה וניכר צדקת הצדיק, וזהו ויקח קרח ואתפליג דהיינו שעשה חלוקה והבדל שע"י רשעתו ניכר צדקת אביו שהיה צדיק גדול, ולכן מייחסו אחר אביו וק"ל. (נעם אלימלך)

ויקח קרח וכו' (טו, א) כתוב תשב אנוש עד דכא ונאמר שובו בני אדם (תהלים ז) עד דיכדוכה של נפש, הרמוז על בני קרח שחזרו בתשובה ברגע האחרונה, הלמוד מבני קרח שעשו תשובה ברגע האחרונה להראות לאדם שלא יתיאש מהתשובה אף שנראה לו שאין לו דרך לצאת מהיצה"ר, וכן הגיד כ"ק אאז"ל שמדה טובה מרובה גם כאשר נשתנו לרעה סדרי בראשית כאן, מכש"כ לטוב. (בית ישראל מגור)

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טו, א) כתב רש"י ולא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם שנאמר ובקהלם אל תחד כבודי, מובא בספרים הקדושים שהצער מתלווה גם לאחר פטירתו ודו"ק, לזה התפלל יעקב לדורות.

ואון בן פלת (טו, א) ארז"ל און בן פלת אשתו הצילתו אמר לו מה לך במחלוקת זו, אם אהרן כה"ג אתה תלמידו אם קרח אתה תלמידו, הכוונה שאון בן פלת חשב שאם יהיה קרח כה"ג תגדל חשיבותו, אמרה אשת און בן פלת שהענין אינו כך ברגע שקרח יהיה כה"ג יתרחק ממך ולא יהיה לך ממעלתו כלום... (רבי יצחק מוורקי זצ"ל)

כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' וכו' (טו, ג) קרח היה מנושאי הארון ולא ידע שכל מדרגותיו קבל ממשה רבנו שנהג בו עין טובה, וכשמרד במשה רבנו ע"ה נמס כדונג עד שנבלע באדמה... (שפתי צדיק בשם חדושי הרי"ם)

כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' וכו' (טו, ג) משה היה עניו מאוד מכל האדם, לעומתו קרח היה בעל גאווה יותר מכולם, ואמר על עצמו שהוא משה והוא העניו האמיתי וזה מה שהטעהו, מכאן יכולים ללמוד איך הגאווה מסמא את עיניו של אדם שאין רואה כלום מה שכתוב בתורה שהאיש משה הוא העניו וסובר שזה הטוב הנכתב עליו וההיפוך על חבירו. (חשבה לטובה)

כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' (טו, ג) הדיוק בזה קרח חשב שכל העדה כולם קדושים ואין צריכים למנהיג וכהן גדול אבל האמת אינו כן שהצניצת בטלית אף אם יהיה כולה תכלת חייב בחוט אחד של תכלת שיהא נפרד ולא מן הטלית, כך חובת המנהיג והכה"ג כגוף נפרד. (מהר"ל מפראג)

ומדוע תתנשאו וכו' (טו, ג) איתא בשפת אמת בשם הרבי ר' בונם ז"ל כשיש התנגדות על הגדולים במה שאין בהם אז התורה מעידה על גדלותם והאיש משה עניו וכו' ואהרן "מה" הוא וכו', ענוה ע"כ, ונראה בעליל שע"י ההתנגדות נתעלו עוד ביותר. (בית ישראל מגור)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשק שיחת פרא"ש זיע"א אולצא שביע' של פסח תשל"ו האבא לזכאס ע"י א.א..

ט

הבה נקוה שהרבש"ע יזכה אותנו שנוכל להתאחד, והלב אבן שלנו - שהוא בעצם בשר ודם - יתרכך, ובגלל שהוא לב בשר לא תהיה שנאת חנם ולא קנאה ולא נקמות, תהיה רק קנאת ה' צבאות. ואז נזכה שכמו שעמלק התנפל על היהודים בהפתעה מבלי שהכריזו מלחמה, כך גם יעשה הרבש"ע כאשר תגיע השעה שיהיה התגלות אלקית על כל העולם כולו, ואז יקויים בנו "ועלו מושיעים בהר ציון (זה הצדיק אמת - ו-ה) לשפוט את הר עשיו - ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". ואז נזכה שיקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ ולא יהיה שום נידח. אלא שכל זה אי אפשר שיהיה אלא אם תיפסק השנאת חנם, ויהיה "נזכירה דודך מיין מישרים אהבך". אז נזכה לביאת הגואל, ונזכה לשלימות שכל הניצוצות להיכן שהם רק נידחו - הרבש"ע יקבץ אותם ע"י הצדיק אמת ובזכותו, ויקויים אז "למעני למעני אעשה". כי כולם יראו שהצדיק אמת הוא דבוק ברבש"ע, ולכן הוא נתן לו את הזכות לגאול את ישראל. צריך לזכות שכולנו נהיה דבוקים בצדיק אמת, ואז נזכה כולנו לגאולה שלמה במהרה בימינו, אמן.

ובזכות הצדיקים האמיתיים אנו מקוים שנזכור את הרבש"ע בזמן שיש כאבים. את היסורים צריך לעבור כמו שהיו מוכרחים לעבור את המדבר הארוך ארבעים שנה, אבל עלינו להתאחד ביחד, ולאהוב אחד את השני, וגם כאשר יש יסורים נדע שהכל נשאר אותו דבר כמו מתי שהיה אינטרס, ואם יש קושיות נזכור את כל הזמנים הטובים כמו שהיהודים במדבר זכרו את קריעת ים סוף וביזת הים וכל הדברים הטובים. ואם בזמן שהיו הדברים הטובים נדע שמאת ה' היתה זאת, אזי גם כאשר החבר גורם לשני כאב נדע שזה לא החבר - כי גם הטוב וגם הרע מאת ה' הוא.

לכן אנו מבקשים מהרבש"ע שנהיה מאוחדים בכל הדרכים שאנו צריכים לעבור בהם. אנו הרי חיים בסיבות. בלי סיבה אי אפשר להגיע לכלום. דוד המלך הראה לנו שכאשר הרבש"ע הסיר ממנו את הסיבה הוא נכשל. וכמו ש"לא היו ישראל ראויים לחטא העגל אלא להורות תשובה לרבים", כך "לא היה דוד ראוי לאותו מעשה אלא להורות תשובה ליחיד". כל אדם נופל, והוא הראה לנו ש"גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך".

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

סדרה שלישית פרשת חוקת משה

שאל הרב הרי התורה אינה מספרת דברי ליצנות, וא"כ קשה למה מביאה התורה את דברי אדום שאמרו לכלל ישראל אתם רוצים לעבור דרך גבולינו לא ניתן לכם פן ב"חרב" אצא לקראתך, ופ"י חז"ל דאני יש לי הברכה של על "חרבך" תחיה, ואף שאתם יש לכם הברכה של "הקול קול יעקב" מ"מ אני הידים ידי עשיו. וקשה מה דיבר אדום, הרי ידוע שיצחק אע"ה בירך שאם הקול קול יעקב אין הידים ידי עשיו. ורק אם רפו ידיהם מדברי תורה הידים ידי עשיו, וא"כ מה מביאה התורה דברי הליצנות של אדום. פתח ואמר דרש"י הק' עמד על קושיה זו ותירצה באופן זה, דרש"י שינה תיבה אחת מדברי המדרש ובזה נתיישבה הקושיא, דרש"י כותב שאדום אמר לישראל, אתם "מתגאים" בקול שהורישכם אביכם ואמרתם ונצעק אל ה' וישמע את קולינו, ואני אצא עליכם במה שהורישני אבי ועל חרבך תחיה. דהיינו לא שאתם אומרים שיש לכם הברכה של הקול קול יעקב, אלא רש"י כתב אתם "מתגאים", וזה מה שאדום השיב לישראל, בגלל שאתם מתגאים בזה הרי אין כאן כלל הקול קול יעקב וממילא עתה הוא זמן שליטתי ואני יכול לצאת בירושתי הידים

ידי עשיו ועל חרבך תחיה. שאל ר' גדליה מדוע במצוה כתוב דעבירה מכבה מצוה. ולהיפך כתוב דאין מצוה מכבה עבירה, ענה ואמר הרב דהנה למעשה כשאנו חיים באמונה תמימה הרי יוצא שכל המצוות שאדם מקיים זה הרבש"ע עשה אותם וא"כ מה טענה יש לאדם אם עשה עבירות הרי גם זה רבש"ע עושה ואין על האדם כלום. אך הנפקמ"נ היא שהמצוות האמיתיות שהם נקראים ונחשבים למצוות, זה כשהאדם קיימם בלי שום אינטרס ובלי שום פניה, לכן אין לאדם שום הרגשה וטעם בעשיית מצוות כאלו, ואם עשאו הרי זה ממש הרבש"ע שעשאו, ואולם עבירה אף שהרבש"ע הוא זה שעושה את העבירה מ"מ האדם יונק משם הנאה. והנאה זו, זו היא שנאמר עליה עבירה מכבה מצוה. דהיינו ההנאה הזאת שהאדם נוטל מהעבירה מכבה את המצוות שהאדם עושה בההכרה שהרבש"ע עושה אותם, כי כאן הוא נוטל הנאה מעבירה אף שהרבש"ע עושה העבירה, ובמצוה אין לו הנאה כלל כיון שהרבש"ע עושה המצוה, ולכן הנאה זו מכבה המצוה שהרבש"ע עושה.

המשך פנינים יקרים

וישמע משה ויפול על פניו וכו' (טו, ד) יש לומר ע"פ דרך הלצה כי בגמ' אסור לאדם ליפול על פניו אלא א"כ יודע שנענה כיהושע וכו', משה רבינו היה עניו מאד והיה שפל בדעתו מכל אחד והיה מתיירא ליפול על פניו, ואחר ששמע מקרח שאמר שהוא (משה) הרב והנשיא מישראל ולו ראוי הגדולה התחיל ליפול על פניו, ולזה נאמר וישמע משה - דברי קרח ויפול על פניו איפשר לעצמו ליפול על פניו. (נעם אלימלך)

וישמע משה ויפול על פניו (טו, ד) כתוב ויפול על פניו בלשון יחיד ולא יפלו בלשון רבים, והטעם כי אהרן במוסרו ובקדושתו לא ענה דבר בכל המחלוקת הזו ויהי כמחריש וכמודה שמעלת קרח גדולה ממעלתו אבל הוא עושה כדבר משה ומקיים גזירת מלך, ורק משה הוא שהגיב לדברי קרח. (רמב"ן)

בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו (טו, ה) הכלל הוא אם נפשו נמשכת ובושרת באהבת השי"ת סימן שאכן עובד ה' באמת אולם אם נפשו נמשכת להבלים ידע כי רחוק הוא מאהבת ה'. (תפארת שלמה)

בוקר ויודע ה' (טו, ה) משה רבנו היה סבור אם ימתינו עד למחר ישובו בתשובה כי יהודי כאשר הולך לישון עושה חשבון הנפש, או בשנתו כאשר נשמתו עולה למעלה, אולם קרח הקהיל עליהם בדברי ליצנות כל הלילה כך שלא יכלו לעשות חשבון נפש ולבא להרהור תשובה וד"ל. (רבי יצחק מוורקי זצ"ל)

ואהרן מה הוא (טו, יא) דרשו חז"ל (חולין פט) העולם עומד על מי שבולם פיו בשעת מריבה, וזה נתקיים באהרן שלא פתח פיו במריבה זו ומסתמא אין יכול להיות בולם פיו רק למי שאינו מחזיק עצמו לכלום. (ועיין לעיל בשם הרמב"ן) (שפת אמת)

ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו (טו, ה) כפילות לשון מזכיר שני מצבים לווים אלו שנולדו להורים משבט הלוי ויש אשר יבחרו להיות בדרגת הלויים כדברי הרמב"ם סוף הלכות שמיטה ויובל, שלא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש אשר נדבה רוחו להבדל ולעמוד לפני ה' הרי זה נתקדש קדש קדשים. (הג"ר נתן לוברט זצ"ל)

כי תשתרר עלינו גם השתרר (טו, יג) כפילות הלשון מסביר תלונת דתן ואבירם במחלוקתם טענו שמשה רבנו ממנה תפקידים רבים לממונים ועי"ז מרבים מעלתו וכבודו, וזה כי תשתרר עלינו גם השתרר כל השררות שאתה ממנה גם להשתרר להרבות שררותך...

קח את המחתה וכו' וכפר עליהם (יז, יא) כ"ק אאז"ל הגיד על זה עפ"י דברי החדושי הרי"ם ילך אצל חכם, חכמה - כח מה שרואה שאין לו כלום ומפשפש במעשיו ועושה תשובה מביא רפואה, ובטח שגם אצל רפואת הנפש בודאי כן, והכל ע"י ענווה גימטריה סמם. (בית ישראל מגור)

ענין מחלוקתו של קרח שהיה כ"כ בהקפדה וגם נשתנו סדרי בראשית להראות עד כמה גרוע המחלוקת בישראל. ואם שהיה חטאים יותר גדולים. אבל מה שהיה נוגע בן אדם למקום התפלל מרע"ה ומסר נפשו. וכאן מחמת המחלוקת שראה שזה מזיק מאוד לא התפלל עליהם ולהיפך בקש אל תפן אל מנחתם. כי לא על כבודו מחה כדכתיב והאיש משה עניו מאד וכו' רק לדורות ראה למגדר מילתא. (בית ישראל)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

